

Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet,
Kirkeavdelingen,
Postboks 8004 Dep,
0030 Oslo
postmottak@fad.dep.no

29. oktober 2012

FAGUS: Høringsuttalelse til forslag til ny forskrift til gravferdsloven

FAGUS er en paraplyorganisasjon for hele grøntanleggssektoren og et tverrfaglig ressurscenter for fagmiljøer, organisasjoner, forskningsmiljøer og myndigheter. Gjennom samhandling og deling av kunnskap fremmer vi verdien av gode grøntanlegg og deres betydning for helse, trivsel, klima og miljø.

Medlemsorganisasjoner i FAGUS:

- Bad, park og idrett
- Norsk forening for kirkegårdskultur
- Norsk Gartnerforbund
- Norsk trepleieforum
- Norske anleggsgartnere, miljø- og landskapsentreprenører
- Norske landskapsarkitekters forening

Generelt

Generelt mener FAGUS at forslaget følger opp endringene i gravferdsloven på en god måte. Vi ønsker å knytte noen kommentarer til spesielt til 7. Tekniske endringer, men også noen til 10. Gravminner og til 12. Økonomiske og administrative konsekvenser.

7 Tekniske endringer, grunnvann og drenering mv

FAGUS mener det er svært viktig at en ny forskrift setter krav til gravplassenes nedbrytningsegenskaper. Levninger som ikke brytes ned på en forutsigelig og effektiv måte er et stort problem på mange norske gravplasser. Dette får negative konsekvenser for utnyttelse av areal og for arbeidsmiljøet for de gravplassansatte. Masser og drenering må ses i sammenheng. I tette jordmasser stopper luft- og vanngjennomstrømning opp og drens-systemet gjør begrenset nytte. Dette er dessverre ikke bare et problem på gamle kirkegårder. Også fra nye anlegg kommer det rapporter om bruk av uegnet masse. Effektiv nedbrytning må sikres ved bruk av masse med egnet siktesjikt og sammensetning. Vi mener det er nødvendig med bestemmelser som regulerer praksis slik at de alvorligste feilene unngås. Krav til drenering er heller ikke tilstrekkelig.

FAGUS mener det bør defineres en minimumsstandard for masser som kan benyttes til graver. Videre bør det vurderes om det på eksisterende gravplasser med uegnet masse bør

settes krav til tiltak for å sikre en best mulig omdanning, eksempelvis ved masseutskiftning i enkeltgraver ved gjenbruk.

7.3.1

Slik departementet redegjør for i høringsdokumentet er det mange gode grunner til å redusere kravet til jordoverdekning. FAGUS støtter forslaget til nytt krav, men mener at krav til jordoverdekning for urner kan reduseres til 40 cm.

10.2 Fundament

Helling i terrenget medfører at en del av fundamentet kan ligge beskyttet mens en annen ligger eksponert for grasklippere mv. FAGUS ber om at formuleringen av § 24 understreker at kanten på fundamentet ikke skal ligge eksponert uavhengig av om terrenget skråner eller ikke. Videre mener FAGUS det er ønskelig at fundamentets overside kan ligge synlig mens sidene ligger skjult. Dette vil lette vedlikehold av stein og fundament.

Når det gjelder krav til sikring vil vi vise til de nye bestemmelsene i Sverige hvor kravene til sikring ikke knyttes til selve sikringstiltaket, men hvor store krefter gravminnet skal kunne utsettes for før det beveges/veltes. Svenskene har utviklet måleinstrumenter for å måle disse verdiene for den enkelte stein. Dette kan være en konstruktiv innfallsvinkel for fastsetting av rammer for lokale bestemmelser.

12 Økonomiske og administrative konsekvenser

Generelt ønsker vi å påpeke at den norske gravferdssektoren må kunne betraktes som underfinansiert. Sverige har ca 3200 gravplasser mot Norges 2000, og Sverige har omtrent dobbelt så høyt antall gravferder som Norge. Det totale beløpet som går til drift av norske gravplasser er en femtedel av det de svenske forvaltningene har til rådighet. Tallene kan ikke uten videre sammenlignes, men uttrykker like vel hvor nøkterne rammer den norske gravferdsvirksomheten har.

Mange hensyn tilsier behov for økte bevilgninger til gravferdssektoren:

- Gravplassene har allerede fått og vil i framtida få flere funksjoner med fortetting av byer og tettsteder. Slitasjen blir større og mennesker tar i bruk gravplassene på en måte som var utenkelig for noen tiår siden.
- Nye begravelsskikker kan fordre endret bruk av gravplassen.
- Mange eldre gravplasser har elementer av kulturhistorisk betydning på lokalt, regionalt eller nasjonalt nivå. Eksempler er gravminner, murer, trær og annen vegetasjon. Fagmessig registrering og ivaretagelse, drift og skjøtsel av disse elementene må sikres.

Vennlig hilsen

Hege Abrahamson
Daglig leder